

การดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของตำบลกุดป่อง
อำเภอเมือง จังหวัดเลย

IMPLEMENTATION OF THE COMMUNITIES PRESERVING FIVE
PRECEPTS PROJECT OF KUDPONG SUB – DISTRICT, MUEANG
DISTRICT, LOEI PROVINCE

นุสนธ์ รักษาพล¹

เตชทัต ปักสังขานย์²

¹สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเลย

²มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

Nuson Raksapol¹

Techatat Paksangkhane²

¹Loei Provincial Office of Buddhism

²Mahamakut Buddhist University, Srilanchang campus

Corresponding Author E-mail: Nuson_Raksapol@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อศึกษาการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย (2) เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย การศึกษาครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตชุมชนบ้านใหม่ 8 ชุมชน จำนวนทั้งหมด 20,117 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) โดยใช้ตารางสำเร็จรูปคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง R.V.Krejcie และ D.W.Morgan และได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 379 คน ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยยึดตามอายุ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้ครอบคลุมประชากร หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Sampling) ด้วยการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 379 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 55.67 มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 30.34 มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 35.36 (2) การดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และ (3) แนวทางการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย คือ ควรกำหนดกิจกรรมตามโครงการฯ เพิ่ม เพื่อสนับสนุนเป็นการรณรงค์การรักษาศีล 5 ผู้นำชุมชนต้องเป็นแบบอย่างในการรักษาศีล 5 ให้กับลูกบ้าน นำหลักธรรมทางพุทธ

ศาสนา ด้านความเมตตา และการให้ทานเป็นค่านิยมของชุมชน และออกกฎระเบียบของชุมชน ในการส่งเสริมในการรักษาศีล 5 ตามลำดับ

คำสำคัญ: โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5; ชุมชนพุทธศาสนา;

Abstract

The purposes of this research were to (1) study the implementation of the communities preserving 5 precepts project of Kudpong sub – district, Mueang district Loei province, and (2) study guidance of the implementation of the communities preserving 5 precepts project of Kudpong sub – district, Mueang district Loei province. The population was 20,117 people of 8 communities of Kudpong sub – district. The samples was 379, selected by stratified sampling and simple random sampling. The tool used in this process was a questionnaire. The statistics used to analyzed the data were: Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation.

Research finding found

(1) the sample total 379 people, they are female 211 person, representing 55.67%, they are aged 60 years and over 115 people, representing 30.34%, their careers were private businesses 134 people, representing 35.36%. (2) the implementation of the communities preserving 5 precepts project of Kudpong sub – district, Mueang district Loei province, overall and individual aspects are at moderate level, and (3) guidance of the implementation of the communities preserving 5 precepts project of Kudpong sub – district, Mueang district Loei province consisting of: should determine the activities according to the project added to support as a campaign to keep the 5 precepts, Community leaders must be a role model in keeping the 5 precepts for the residents, bringing Buddhist Dharma kindness, and giving alms is a community value. and issue community rules in promoting the preservation of the 5 precepts, respectively.

Keywords: The Community Preserving 5 Precepts Project; Buddhist Community;

บทนำ

คณะสงฆ์โดย เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้ามิ่งมงคลจารย์ ประธานอำนวยการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 มีดำริที่จะเสริมสร้างและสมานฉันท์ของคนในชาติ ให้เกิดความสงบ สันติสุข มีความสามัคคีกลม

เกี่ยวข้องกัน สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 จึงเป็นโครงการที่จะช่วยส่งเสริมให้เกิดความปรองดองสมานฉันท์ขึ้นในสังคมไทย ด้วยการอาศัยหลักธรรมศีล 5 ข้อ ซึ่งเป็นธรรมพื้นฐานของการดำรงชีวิต เป็นข้อปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีความสามัคคีเกิดขึ้นในชุมชน การส่งเสริมให้ผู้คนรักษาศีล 5 ข้อ นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้างความสมานฉันท์แล้วยังจะช่วยแก้ไขปัญหาที่สั่งสมมายาวนานที่เกิดจากความขัดแย้งของคนในชาติ อันเป็นอุปสรรคขัดขวางการพัฒนาประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้า และยังช่วยสร้างบรรยากาศความสงบสุขเรียบร้อยเพื่อนำพาประเทศชาติกลับคืนสู่สภาวะปกติสุขอย่างยั่งยืน (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2557: 1)

การส่งเสริมหมู่บ้านรักษาศีล 5 นั้นมีความสำคัญเพราะเนื่องจากสภาพปัญหาต่าง ๆ สืบเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าด้านต่าง ๆ ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง และด้านเทคโนโลยี การสื่อสารอย่างไร้ขอบเขต สังคมไทยมีโอกาสรับข้อมูลข่าวสาร ค่านิยมจากต่างประเทศทั้งด้านบวกและด้านลบ จึงทำให้เกิดความแตกแยกแตกต่างมากมาย เป็นสาเหตุของปัญหาต่าง ๆ ตามมาประเทศชาติเกิดวิกฤตทางสังคมจึงเป็นปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม เป็นปัญหาหลักของสังคมไทย ซึ่งความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้เกิดปัญหาความแตกแยกเห็นแก่ตัว ขาดความรักความสามัคคีเป็นประเด็นปัญหาต่อการที่จะพัฒนาชาติ จึงต้องมีการส่งเสริมให้สังคมไทยได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันหรือขจัดปัญหาให้หมดไป (กัญมาส เงินชุกกลิ่น, 2563: 1)

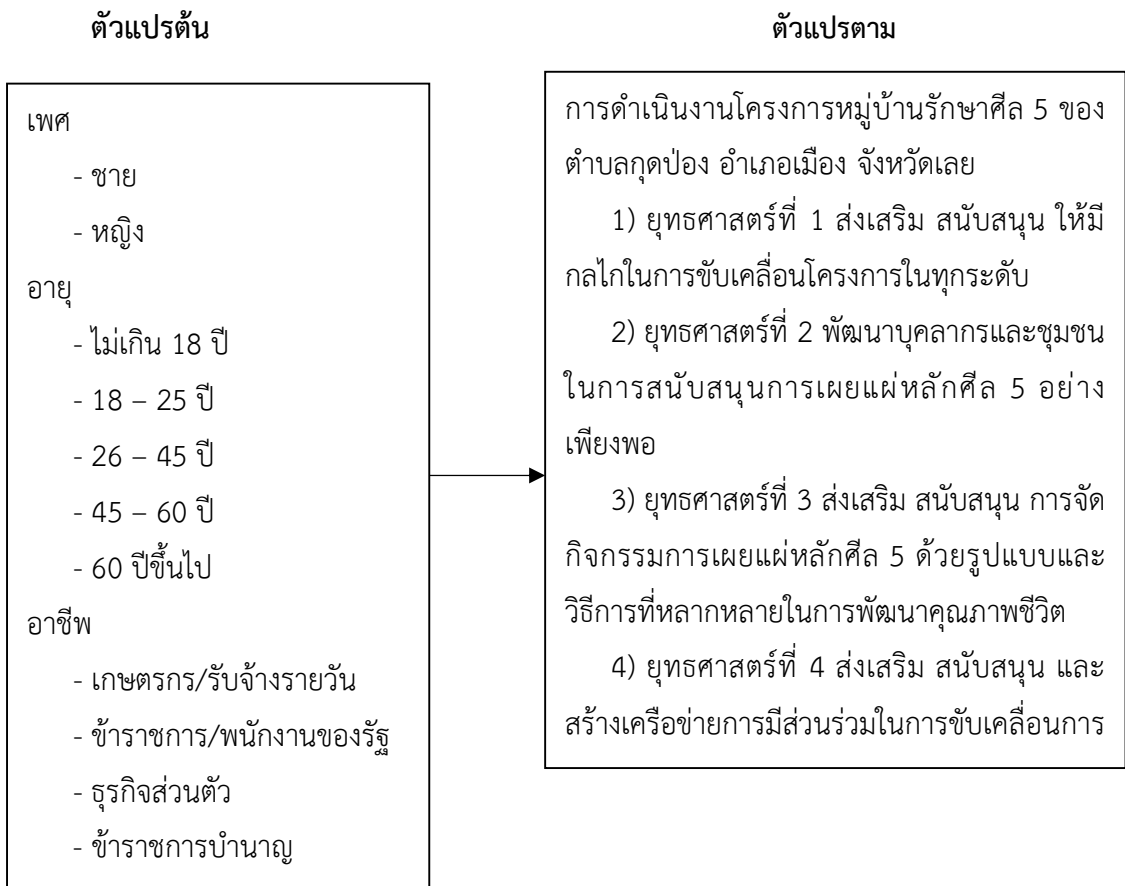
ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลยในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย
2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิด แผนยุทธศาสตร์โครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล 5” (พ.ศ. 2561 – 2565) มุ่งองค์ประกอบตามยุทธศาสตร์ 4 ด้าน ดังนี้ 1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีกลไกในการขับเคลื่อนโครงการในทุกกระดับ 2) ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาบุคลากรและชุมชนในการสนับสนุนการเผยแผ่หลักศีล 5 อย่างเพียงพอ 3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุน การจัดกิจกรรมการเผยแผ่หลักศีล 5 ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาคุณภาพชีวิต 4) ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการรักษาศีล 5 และวิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัย เรื่องการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชาชนในเขตชุมชนบ้านใหม่ 8 ชุมชน จำนวนทั้งหมด 20,117 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) โดยใช้ตารางสำเร็จรูปคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง R.V.Krejcie และ D.W.Morgan และได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 379 คน ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยยึดตามอายุ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้ครอบคลุมประชากร หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Sampling) ด้วยการจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยได้นำมาบางส่วนจากแบบสอบถามของผู้วิจัยท่านอื่นๆ มาดัดแปลงเพื่อให้เหมาะสม แบบสอบถามมีเนื้อหาประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ และอาชีพ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของ ลิกเคอร์ต (Likert) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แปลผลข้อมูลตาม เกณฑ์ ดังนี้

5	หมายถึง	มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open ended)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย เพื่อหาค่าเฉลี่ยเพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทำการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้ (วนิดา วาติเจริญ, รั้งสรรค์ เลิศในสัตย์, และสมบัติ ทิมทรัพย์, 2560: 315)

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ดีมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด

3. วิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ตำบลกุดดอง อำเภอเมือง จังหวัดเลยโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล การดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ตำบลกุดดอง อำเภอเมือง จังหวัดเลย สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	168	44.33
หญิง	211	55.67
รวม	379	100.00
อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 18 ปี	50	13.19
18 – 25 ปี	62	16.36
26 – 45 ปี	65	17.15
45 – 60 ปี	87	22.96
60 ปีขึ้นไป	115	30.34
รวม	379	100.00
อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร/รับจ้างรายวัน	102	26.91
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	96	25.33
ธุรกิจส่วนตัว	134	35.36
ข้าราชการบำนาญ	47	12.40
รวม	379	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 379 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 55.67 มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 30.34 มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 35.36

2. การดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย
 ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5
 ของตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย โดยภาพรวม

การดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีกลไกในการขับเคลื่อนโครงการใน ทุกระดับ	3.56	0.79	ปานกลาง
ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาบุคลากรและชุมชนในการสนับสนุนการเผยแผ่หลัก ศีล 5 อย่างเพียงพอ	3.71	0.70	ปานกลาง
ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุน การจัดกิจกรรมการเผยแผ่หลักศีล 5 ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	4.01	0.69	ปานกลาง
ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการ ขับเคลื่อนการรักษาศีล 5 และวิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ	3.46	0.89	ปานกลาง
รวม	3.69	0.71	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า การดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง
 จังหวัดเลย โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.69, S.D. = 0.71) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
 อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน สามารถเรียงจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุน
 การจัดกิจกรรมการเผยแผ่หลักศีล 5 ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ($\bar{X}$ =
 4.01, S.D. = 0.69) ด้านยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาบุคลากรและชุมชนในการสนับสนุนการเผยแผ่หลักศีล 5 อย่าง
 เพียงพอ ($\bar{X}$ = 3.71, S.D. = 0.70) ด้านยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีกลไกในการขับเคลื่อนโครงการ
 ในทุกระดับ ($\bar{X}$ = 3.56, S.D. = 0.79) และด้านยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างเครือข่ายการมี
 ส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการรักษาศีล 5 และวิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ ($\bar{X}$ = 3.46, S.D. = 0.89) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล
 5 ของ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีกลไก
 ในการขับเคลื่อนโครงการในทุกระดับ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีกลไกในการขับเคลื่อน โครงการในทุกระดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ให้ความสำคัญโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ระดับชุมชน	3.50	0.89	ปานกลาง
2. เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในชุมชน	3.75	0.63	ปานกลาง
3. จัดส่งข้อมูลการดำเนินการตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5	3.72	0.69	ปานกลาง
4. ติดตาม และประเมินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ระดับชุมชน	3.25	0.93	ปานกลาง
รวม	3.56	0.79	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า การดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีกลไกในการขับเคลื่อนโครงการในทุกระดับอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.56, S.D. = 0.79$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ สามารถเรียงจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในชุมชน ($\bar{X} = 3.75, S.D. = 0.63$) จัดส่งข้อมูลการดำเนินการตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ($\bar{X} = 3.72, S.D. = 0.69$) ให้ความสำคัญโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ระดับชุมชน ($\bar{X} = 3.50, S.D. = 0.89$) และติดตาม และประเมินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ระดับชุมชน ($\bar{X} = 3.25, S.D. = 0.93$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาบุคลากรและชุมชนในการสนับสนุนการเผยแผ่หลักศีล 5 อย่างเพียงพอ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาบุคลากรและชุมชนในการสนับสนุนการเผยแผ่หลักศีล 5 อย่างเพียงพอ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. จัดทำโครงการพัฒนาในการสนับสนุนการปฏิบัติตามหลักศีล 5	4.05	0.67	ปานกลาง
2. ให้กำลังใจและมอบรางวัลผู้เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5	3.75	0.62	ปานกลาง
3. การประสานและเสริมสร้างเครือข่ายพระสงฆ์และหมู่บ้านรักษาศีล 5	3.50	0.90	ปานกลาง
4. จัดทำฐานข้อมูล สรุปผลการดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5	3.55	0.83	ปานกลาง
รวม	3.71	0.70	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า การดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาบุคลากรและชุมชนในการสนับสนุนการเผยแผ่หลักศีล 5 อย่างเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.71, S.D. = 0.70$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ สามารถเรียงจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ จัดทำโครงการพัฒนาในการสนับสนุนการปฏิบัติตามหลักศีล 5 ($\bar{X} = 4.05, S.D. = 0.67$) ให้กำลังใจและมอบรางวัลผู้เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ($\bar{X} = 3.75, S.D. = 0.62$) จัดทำฐานข้อมูล สรุปผลการดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ($\bar{X} = 3.55, S.D. = 0.83$) และการประสานและเสริมสร้างเครือข่ายพระสงฆ์และหมู่บ้านรักษาศีล 5 ($\bar{X} = 3.50, S.D. = 0.90$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุน การจัดกิจกรรมการเผยแผ่หลักศีล 5 ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุน การจัดกิจกรรมการเผยแผ่หลักศีล 5 ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีกิจกรรมการส่งเสริมการรักษาศีล 5	4.05	0.67	ปานกลาง
2. มีกิจกรรมในวันสำคัญทางพุทธศาสนา	4.25	0.59	ปานกลาง
3. มีการเสริมสร้างการประชาสัมพันธ์ในชุมชน	3.97	0.71	ปานกลาง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุน การจัดกิจกรรมการเผยแพร่หลักศีล 5 ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4. วิเคราะห์การดำเนินการและปัญหาอุปสรรคการดำเนินการตามกิจกรรมวิถีพุทธ	3.75	0.61	ปานกลาง
รวม	4.01	0.69	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า การดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุน การจัดกิจกรรมการเผยแพร่หลักศีล 5 ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 4.01, S.D. = 0.69) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ สามารถเรียงจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ มีกิจกรรมในวันสำคัญทางพุทธศาสนา ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.59) มีกิจกรรมการส่งเสริมการรักษาศีล 5 ($\bar{X}$ = 4.05, S.D. = 0.67) มีการเสริมสร้างการประชาสัมพันธ์ในชุมชน ($\bar{X}$ = 3.97, S.D. = 0.71) และวิเคราะห์การดำเนินการและปัญหาอุปสรรคการดำเนินการตามกิจกรรมวิถีพุทธ ($\bar{X}$ = 3.75, S.D. = 0.61) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการรักษาศีล 5 และวิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการรักษาศีล 5 และวิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีการเสริมสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายหมู่บ้านรักษาศีล 5	3.50	0.87	ปานกลาง
2. พัฒนากิจกรรมการรักษาศีล 5 และวิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ	3.55	0.83	ปานกลาง
3. ส่งเสริมการดำเนินการของแบบมีส่วนร่วมในชุมชนในการส่งเสริมการดำเนินงานตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5	3.25	0.98	ปานกลาง
4. ส่งเสริมกิจการและเข้าร่วมกิจกรรมของวัดในชุมชน	3.55	0.80	ปานกลาง
รวม	3.46	0.89	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า การดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการรักษาศีล 5 และวิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.46, S.D. = 0.89) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ สามารถเรียงจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ส่งเสริมกิจการและเข้าร่วมกิจกรรมของวัดในชุมชน ($\bar{X}$ = 3.55, S.D. = 0.80) พัฒนากิจกรรมการรักษาศีล 5 และวิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ ($\bar{X}$ = 3.55, S.D. = 0.83) การเสริมสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายหมู่บ้านรักษาศีล 5 ($\bar{X}$ = 3.50, S.D. = 0.87) และ ส่งเสริมการดำเนินการของแบบมีส่วนร่วมในชุมชนในการส่งเสริมการดำเนินงานตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ($\bar{X}$ = 3.25, S.D. = 0.98) ตามลำดับ

3. แนวทางการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย

ตารางที่ 7 แสดงร้อยละของแนวทางการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย

แนวทางการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5	ร้อยละ
1. ควรกำหนดกิจกรรมตามโครงการฯ เพิ่มเพื่อสนับสนุนเป็นการรณรงค์การรักษาศีล 5	70
2. ผู้นำชุมชนต้องเป็นแบบอย่างในการรักษาศีล 5 ให้กับลูกบ้าน	50
3. นำหลักธรรมทางพุทธศาสนา ด้านความเมตตา และการให้ทานเป็นค่านิยมของชุมชน	45
4. ออกกฎระเบียบของชุมชน ในการส่งเสริมในการรักษาศีล 5	15

จากตารางที่ 7 พบว่า แนวทางการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย คือ ควรกำหนดกิจกรรมตามโครงการฯ เพิ่มเพื่อสนับสนุนเป็นการรณรงค์การรักษาศีล 5 ผู้นำชุมชนต้องเป็นแบบอย่างในการรักษาศีล 5 ให้กับลูกบ้าน นำหลักธรรมทางพุทธศาสนา ด้านความเมตตา และการให้ทานเป็นค่านิยมของชุมชน ออกกฎระเบียบของชุมชน ในการส่งเสริมในการรักษาศีล 5

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน สามารถเรียงจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุน การจัดกิจกรรมการเผยแผ่หลักศีล 5 ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาบุคลากรและชุมชน ในการสนับสนุนการเผยแผ่หลักศีล 5 อย่างเพียงพอ ด้านยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีกลไกในการขับเคลื่อนโครงการในทุกระดับ และด้านยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการรักษาศีล 5 และวิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ชุมชนในตำบลกุดป่อง มีการดำเนินกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาแข็งแกร่งอยู่แล้ว และการนำเอาโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 มาประยุกต์เข้ากับกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของชุมชนเป็นเรื่องที่ทำงานง่าย แต่เมื่อดำเนินการพัฒนาหรือยกระดับของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของชุมชนยังต้องอาศัยแรงผลักดันด้านอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง ดังที่ กัญมาส เงินชุกกลิ่น. (2563: 38). ได้ศึกษาการศึกษาการรณรงค์ชุมชนรักษาศีล 5 ของตำบลห้วยงิ้ว อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า การรณรงค์การรักษาศีล 5 เป็นหลักธรรมของพระศาสดาที่มีความละเอียดอ่อนยากต่อความเข้าใจแม้แต่ชาวพุทธเองก็เข้าใจได้ยากและปฏิบัติตามไม่ถูกต้องครบถ้วน

เพราะฉะนั้นผู้เข้าร่วมโครงการฯ ควรศึกษาให้เข้าใจและฝึกปฏิบัติจริงให้ถูกต้องตามหลักศีล 5 เพื่อเป็นประโยชน์ที่หวังได้ทั้งในชาตินี้ และชาติหน้า และการรักษาศีล 5 จึงมีความจำเป็นในการบริหารจัดการภาครัฐและภาคเอกชนและต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของประชาชน ผู้นำชุมชน ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นำและผู้บริหารประเทศที่มีคุณธรรมสูงการรักษาศีล 5 เป็นหลักธรรมที่หล่อหลอมจิตใจผู้ปฏิบัติให้เป็นคนดีเหมาะสมสำหรับทุกคนในสังคมและผู้บริหารประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงถาวรตลอดไป

2. แนวทางการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย คือ ควรกำหนดกิจกรรมตามโครงการฯ เพิ่มเพื่อสนับสนุนเป็นการรณรงค์การรักษาศีล 5 ผู้นำชุมชนต้องเป็นแบบอย่างในการรักษาศีล 5 ให้กับลูกบ้าน นำหลักธรรมทางพุทธศาสนา ด้านความเมตตา และการให้ทานเป็นค่านิยมของชุมชน และออกกฎระเบียบของชุมชน ในการส่งเสริมในการรักษาศีล 5 ตามลำดับทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินการต่าง ๆ ของชุมชนจำเป็นต้องอาศัยกิจกรรมให้เกิดการมีส่วนร่วมกัน พร้อมทั้งการที่จะให้คนในชุมชนคล้อยตามและให้ความร่วมมือ ผู้นำเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่จะสร้างความน่าเชื่อถือให้กับลูกบ้าน สอดคล้องกับพระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ (2560: 435) ได้ศึกษาหมู่บ้านรักษาศีล 5: รูปแบบและกระบวนการเสริมสร้าง วัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันของสังคมไทย ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการสร้างวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันของชุมชนภายใต้โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ชุมชนจะต้องสร้าง (1) ชุมชนต้องมีผู้นำที่ตั้งตนอยู่ในศีล 5 (2) มีการสร้างกฎกติกาและมีการเคารพกฎกติกา (3) อยู่ร่วมกันโดยใช้หลักความเมตตา (4) ไม่ตามกระแสวัตถุนิยม คือมีความพอเพียง ความพอใจในสิ่งที่มีอยู่ (5) มีความพร้อมเพียง มีความสามัคคีของหมู่คณะ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัย สามารถนำข้อเสนอแนะทางนโยบายได้ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีกลไกในการขับเคลื่อนโครงการในทุกระดับ จากผลการวิจัย ควรมีมาตรการติดตาม และประเมินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ระดับชุมชน และให้ความสำคัญโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ระดับชุมชน ตามลำดับ

2. ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาบุคลากรและชุมชนในการสนับสนุนการเผยแผ่หลักศีล 5 อย่างเพียงพอ จากผลการวิจัย ควรเพิ่มการประสานและเสริมสร้างเครือข่ายพระสงฆ์และหมู่บ้านรักษาศีล 5 และจัดทำฐานข้อมูล สรุปผลการดำเนินการโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ตามลำดับ

3. ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุน การจัดกิจกรรมการเผยแผ่หลักศีล 5 ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาคุณภาพชีวิต จากผลการวิจัย ควรวิเคราะห์การดำเนินการและปัญหาอุปสรรคการดำเนินการตามกิจกรรมวิถีพุทธ และเสริมสร้างการประชาสัมพันธ์ในชุมชน ตามลำดับ

4. ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการรักษา ศิล 5 และวิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ จากผลการวิจัย ควรส่งเสริมการดำเนินการของแบบมีส่วนร่วมในชุมชนในการ ส่งเสริมการดำเนินการตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 และเสริมสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายหมู่บ้าน รักษา ศิล 5 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย
2. ควรมีการศึกษาเชิงพื้นที่เกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย

องค์ความรู้ที่ได้

การดำเนินงานโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน สามารถเรียงจากมาก ไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุน การจัดกิจกรรมการเผยแผ่หลักศีล 5 ด้วยรูปแบบ และวิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาบุคลากรและชุมชนในการ สนับสนุนการเผยแผ่หลักศีล 5 อย่างเพียงพอ ด้านยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีกลไกในการ ขับเคลื่อนโครงการในทุกระดับ และด้านยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม ในการขับเคลื่อนการรักษา ศิล 5 และวิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธตามลำดับ

เอกสารอ้างอิง

- กัญมาส เงินชุกกลิ่น. (2563). การศึกษาการรณรงค์ชุมชนรักษาศีล 5 ของตำบลห้วยม้อ อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย. สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขารัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิต วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสยาม.
- พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ. (2560). หมู่บ้านรักษาศีล 5: รูปแบบและกระบวนการเสริมสร้าง วัฒนธรรมการ อยู่ร่วมกันของสังคมไทย. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์ 6(2) (ฉบับพิเศษ) (เมษายน- มิถุนายน 2560), 435 – 448.
- วนิดา วาตีเจริญ, รังสรรค์ เลิศในสัตย์, และสมบัติ ทีฆทรัพย์. (2560). ระเบียบวิธีวิจัยจากแนวคิดทฤษฎีสู่ ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2557). คู่มือการดำเนินงาน โครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดย ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล 5”. นครปฐม: สำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ.